

ימי חנוכה ימי חיזוק ללימוד התורה - שיעור 540

I. בימי חנוכה יש להתמיד בלימוד התורה ובעוונותינו הרבים רוב העולם נוהגים בהם כיטול תורה והולכים אחר ההבל (ש"ל"ה סוף עניי תפלה) וכ"כ הפמ"ג (תר"ע ח"ב) שהיונים רצו לבטלנו מתורה כמו שכתב להשכיחם תורתך שעשו כן מחמת קנאה כי אין חכמה כחכמת התורה ומסר ה' אותם ביד עוסקי תורתו ששמחים בפלפולים כמאמר החכם מי שלא טעם שמחת התרת הספיקות לא טעם שמחה מעולם ומפני זה אנו מחוייבים בימי חנוכה ללמוד תורה וכ"כ הקדושת לוי (דושיס לחנוכה ד"ה ידוע) דמהראוי לכל אחד אשר בשם ישראל יכונה לשום בשכלו להתמיד בתורתו יתברך כי הם ימים ראויים לכך שבימים אלו החל להאריך עלינו הארתו יתברך מתורתו ועיין במנהגי חת"ס (פ"ט - ח"ב) שהיה מזהיר בימים אלו להתמיד בלימוד התורה כי הענין גדול בימים אלו כי אז נמסרו סודות התורה למשה רבינו (פסקי תשובות תל"ע - 22) וכ"כ הבה"ל (תר"ע ד"ה ווסגין) בשם המהרש"ל שראוי שהשמחה תהא מעורבת וכלולה בשמחת תורה ואל תבטל מקביעותך ומעשה שאמרו שנעשה ברב יעקב רודערמאן ואבאר

II. שאלות הנוגע להמדליק

(א) **היה אורח בשבת** וחוזר לביתו לאחר השבת איפה ידליק עיין באג"מ (י"ד ג - י"ז - ה) דמשמע דצריך להדליק בביתו במוצאי שבת ויש חולקין ואבאר

(ב) **ההולך מביתו עם כל משפחתו אחר פלג המנחה ולא יחזור הלילה** אפשר דחל עליו כבר חובת הדלקה בביתו (חובת הדר דף ק"ז - מ"ט) ויש חולקים דאם מדליק בפנים ואין איש בבית ליכא פרסומי ניסא ודו"ק ואם הולך קודם הפלג ולא יחזור הלילה עיין במ"ב (תרע"ז - סק"ז) דדעת המהרי"ל ומהרי"ו דשיתוף בזמן הזה אינו מועיל שכל אחד מדליק לעצמו ואתו למחשדיה ולא פלוג ועוד יש מחלוקת אם אכסנאי הסומך על שלחן בעל הבית יש לו דין בני ביתו או רק אכסנאי ועיין בשו"ת הרשב"א (תקמ"ג) שדינו כאכסנאי ואינו יכול להדליק בברכה ולגן המלך ודעימיה יש דין בני ביתו ויכול להיות מהדרין מן המהדרין ולכן יותר טוב להדליק נרות ויוצא הכרכות מאחר (מ"ב תרע"ז - סקט"ז) ועיין בשיעור 89 ומאג"מ (ה"ל) משמע דיכול לברך ג"כ

(ג) **בחור יכול לילך ולהדליק אצל זקנתו אלמנה** וכ"ש אמו אפילו שאינו נשאר שם לאכול ולישן דכיון דכיבוד אם הוי מצות עשה דאורייתא בודאי עדיף שיקיים הדלקת נ"ח אף שאינו כ"כ לכתחלה (ספר מאי חנוכה דף ע) ולי נראה שידליק לעצמו קודם וידליק לזקנתו מטעם שליחות

(ד) **מי שנסע לחו"ל** ואשתו בא"י יכולה להדליק גם עבורו אף שבמקומו אין זה זמן הדלקה דנ"ח חיוב ביתו ומ"מ עדיף שידליק הוא במקומו בזמן הדלקה (שו"ת מנחת יצחק ז' - מ"ו)

(ה) **איש מוציא אשתו בהדלקה דוקא אם הוא בביתו** ואם הוא בבית אחר והיא בבית אחרת אינו מוציאה

(ו) **דין שיתוף בזמנינו** עיין במ"ב (תרע"ז - ז) ובבה"ל (ד"ה פתח) דדעת המהרי"ל ומהר"ן דהשתא רובא דעלמא אין משתתפין מפני שהמנהג הוא שכל אחד מדליק לעצמו ואתו למיחשדיה ולא ניתן דברינו לשיעורין ולכן באכסנאי אינו מועיל שיתוף אבל המג"א מסיק שאין להחמיר כדבריהם ולכן טוב להדליק ויצא בברכת חברו אם אפשר

(ז) **מפלג המנחה או מאוחר בלילה** עיין בספר חובת הדר (דף ק"ד) דאולי אפשר לחלק דבמקום שמדליקים בפנים עדיף שידליק כשיחזור ובמקום שמדליקים בחוץ עדיף שידליק מפלג המנחה ונראה דאפילו אם הולך כל בני ביתו באופן שאין לשוב לביתו בלילה שפטור מלהדליק בביתו מ"מ אם הולך אחר פלג המנחה אפשר דחל עליו כבר חובת הדלקה ואסור לו לפטור מכך וצ"ע וכן נראה לי עיקר

(ח) **בתו באה הביתה אחר כיבוי הנרות** יש מחלוקת אם יש חיוב לראות את הנרות עיין בשו"ע (תרע"ז - ג) דאין צריך אם מדליקין עליה בתוך ביתה (רשב"א סמ"ג ור"ן) ועיין (תרע"ז - ג) דצריך לראות (מרדכי) ולכן לדינא יותר טוב להדליק בלא ברכה

III. שמן זית זך כתית מן המובחר

(א) **בזמן האחרון המציאו שמן קרוש** שלאחר הדלקה נעשה צלול כשר להדלקה דלא גרע מנר שעוה אלא שיש לצדד דאינו למצוה מן המובחר שהרי הדלקה עושה מצוה (תשובות והנהגות ג - ר"ח)

(ב) **פתילות הנקראות "פתיל צף"** שמצופה שעוה אין לחשוש כלל לזה כיון שהשעוה נמסה מיד אמנם פתילות מצמר גפן או פשתן יותר עדיף (מ"ב תרע"ג - סק"ז)

(ג) **רוב שמן זית שמצוי בשוק מבשלים אותה בחמין** ומזקקין אותה במלח ולימון וכדומה לנתינת טעם (ולא דמי כלל למקדש) והחומר שמעריבים משנה הטעם והמראה

